

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PLAC-UTCA 49

A németek verik a franciákat

A párisi nagy csatában két és fél francia hadtest megsemmisült — A rheimsi székesegyház lángokban áll — Nagy ellentétek a francia hadvezetőségben — Délafrika nem segíti Angliát — Uj-Szerbiában a fölkelők megverték a szerb seregeket

A francia hadsereg és vele Franciaország rohanva zuhan a borzalmas vég felé. Hadserege erejétörönten már nem a gloire-ért, hanem az utolsó pillanatok kitolásáért küzd, hogy még egy néhány napot szerezzen Párisnak. Egymásután kerülnek német kézbe a francia községek és erődök, Rheims, Verdun, Toul várvonal egész hosszában német ágyuk dörögnek, német fegyverek ropognak és német katonák nyomulnak előre diadalmasan, föltartóztatatlannal, mint maga a végzet, Franciaország végzete.

Az öntudatosan, erélyesen keresztülvitt német előnyomulás következetessége arra enged következtetni, hogy a francia hadseregeknek nincs módjukban, nincs erejük a németek szándékát megzavarni s őket a hadtervük megváltoztatására kényszeríteni. A németek fölényét bizonyítja az eddigi győzelmeken kívül az a világos tény, hogy mind eddig egyetlen egyszer sem a franciák kényszerítették a németeket a nekik nem tetsző, vagy nem alkalmas csata fölvételére, hanem mindig megfordítva volt.

Magára hagyatva, egy törhetetlen erejű ellenféllel szemben a kétségbeesettek harcát vivja ma a francia nemzet, amelynek vezetői kudarcot kudarc után kénytelenek elviselni. A harctéren szenvedett vereségek mellett a közgazdasági téren is vereséget szenvedtek: meg kellett érniük, hogy Franciaországot, amelyet nemrégén még a világ bankárjának neveztek, az amerikai dollármillárdok tulajdonosai kölcsönkeresésükkel elutasították.

A francia hadsereget csapás csapás után éri, Párisban forrongó a hangulat, Rheims lángokban áll, Verdun nemsokára elesik, napok mulva már Páris kapuit döngetik a német ágyulövegek, Versaillesbe bombát dob be a német léghajó, a Páris körüli csatákban hadtestek semmisülnek meg és a már is megálázott Franciaország a gyűlölt — mert gyűlölt, ha szövetséges is — Londonba megy könyörögni azokért az arany, vagy ezüst golyóért, amelyeket a kalmár britt olyan fenhéjazóan emlegetett.

Galicában a tizenkettedik napja tart a csönd. Eddig nem tudtuk miért? Miért hunyáskodott meg az északi medve, miért nem hallatja morgását? Most e gyáva csöndet megmagyarázta nekünk Hindenburg tábor-

nagy mozdulata, amely Varsó felé irányul s amely arra kényszerítette az oroszokat, hogy megvédeni igyekezzenek a féltett Varsót a Mazuri-tavak rettenetes hősétől. Alighanem meggyengítették tehát galíciai seregüket s meggyengített erővel nem mernek szembe szállani velünk. Mi azonban nem fogjuk azt a szivességet megtenni, hogy gyöngeségében pihenőt adjunk nekik és most már eljövén a mi időnk, kikényszerítjük tőlük a harcot, hogy erőink számának arányosabb voltát kiaknáz-hassuk.

Szerbiát önmaga és az Isten sujtoló keze együtt magyar fegyverek nélkül is veri, bomlasztja, öli. Két csapás egyszerre pusztítja az országot: a belső forrongás, lázadás és a rettenetes ázsiai kolera, amely a második balkáni háboru óta most már másodszer és ez alkalommal rettenetes mértékben pusztít, dul.

Mai távirataink itt következnek:

A harcok Rheims és Verdun körül

Berlin, szeptember 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállásról jelentik:

A Rheims körül vívott harcokban meghódítottuk Craonne várszerű magaslatot és az égő Rheims elleni előnyomulásunk közben elfoglaltuk Betcheny helységet.

A Verduntól délre levő zárerőd-vonal elleni támadásunk sikeresen túllépte a keleti szélen levő Cope Lerraint, amelyet a VI-ik francia hadtest védelmezett.

Verdun északkeleti frontján az ellenség kitérés kísérletét visszautasítottuk.

Toultól északra tüzéségünk rajta ütött a táborozó francia csapatokon.

Egyébként ma a francia harctéren nagyobb harcok nem fordultak elő.

Belgiumban és a Keleten a helyzet változatlan.

Rheims bombázása

Genf, szeptember 22. (Magyar Távirati Iroda.)

A németek bombázták Rheimst, de a híres székesegyházat jó ideig megkímélték a gránátok és a srappellek tüzeitől. A franciák azonban megerősítették a dómot és a katedrá-

lis tornyából gépfegyverekkel tüzelték, mire a németek kénytelenek voltak a székesegyházra is löni. A székesegyház ma délután óta lángokban áll.

Két és fél francia hadtest megsemmisült

Berlin, szeptember 22. (Magyar Távirati Iroda.)

A franciák támadó ereje tökéletesen megtört. Két és fél francia hadtest megsemmisült. A németek a Maas és az Oise közötti csatateret teljesen dominálják.

Viszály a francia hadvezetőségben

Bécs, szeptember 22. A Korr. Rundschau jelenti:

Párisban rendkívül éles ellentétek támadtak a legfőbb hadvezetőség tagjai között. Joffre tábornok generalisszimusz azzal vádolja Kastelnan tábornokot, hogy résztvesz a royalista mozgalmakban. A hadvezetőség viszálya a hadseregben is erősen érezteti hatását, mert nagy számmal vannak más tisztek is, akik kifejezést adtak annak, hogy elégedetlenek a vezetéssel. A párisi lakosság hangulata nyomott.

Dreyfus a csataterén.

Berlin, szeptember 22. A francia hadvezetősége megengedte Dreyfus Alfréd tüzérbornagynak, hogy részt vegyen a háboruban. — Dreyfusnak a fia is a csataterén van, mint szakaszvezető.

Izwolszki elmenekült

Bécs, szeptember 22. A Neues Wiener Journal arról értesül, hogy Izwolszki párisi orosz nagykövet, a francia nép boszujának kitörésétől félve, Bordeauxból Angliába menekült.

A hadifogságból megszökött angol őrnagy öngyilkossága.

Berlin, szeptember 22. Tegnapelőtt éjjel a Yorkshire lighth infantry őrnagya, Vate Charles megszökött Torgau városból, ahol mint német hadifoglyot őrizték. Ez az őrnagy elfogatása alkalmával nem tagadta, hogy az angol csapatoknak dum-dum lövegeket osztot-

tak szét és azt a vallomást tette, hogy a csapatoknak azokkal a löszerekkel kell löniök, melyeket a kormány nekik szállított. A német parancsnokság köröztette a megszőkött őrnagy személyleírását, ami gyors sikerrel járt. Yate őrnagy Halle-ba ment s az ottani cukorgyárban munkát kért. A gyár személyzete a körözött személyleírás alapján felismerte az őrnagyot, aki érezvén veszedelmes helyzetét, előrántotta zsebéből beretváját és elvágta a nyakát. Az őrnagy meghalt.

A francia kölcsönterv megbukott.

Budapest, szeptember 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A fővárosi lapok a német hadikölcsön példaként és nagyszerű sikerében az angol machinációk fölött aratott döntő győzelmet látják. A francia hadikölcsön terve Amerikában véglegesen megfeneklett, aminek következtében Franciaország most Londonban kísérletezik.

Délafrika nem vesz részt a háboruban

Köln, szeptember 22. A Kölnische Zeitung jelenti:

A délafrikai képviselőház tárgyalta azt a javaslatot, amely arra vonatkozik, hogy a délafrikai államok (Fokföld, Natal, Oranje és Transwaal) vegyenek részt az angolok háborújában. A képviselőház nagy többséggel elvetette a törvényjavaslatot.

Visszahívták az angol flotta parancsnokát

London, szeptember 22. (Magyar Távirati Iroda.)

Tronbridge altengernagyot, a Földközi-tengeri angolflotta parancsnokát visszahívták. Az admirálisnak különösen a „Goeben” és a „Breslau” német cirkálók megmenekülését rótták föl s ez ügyben most vizsgálatot indítanak.

Az „Emden” cirkáló öt angol gőzöst elsüllyesztett

Berlin, szeptember 22. (Magyar Távirati Iroda.) Kalkuttából jelentik: Az „Emden” német cirkáló szeptember 10-én az „Indus”, 11-én a „Loo”, 12-én a „Kabina” és a „Killin” és 14-én a „Tratbrock” nevű angol gőzösöket elsüllyesztette. Az „Emden” mindegyik angol hajó legénységét megmenettette.

Bolgár vádak Oroszország ellen.

Szófia, szeptember 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Egy bolgár röpírat adatok felsorolásával ismerteti Oroszország hitszegő és erőszakoskodó politikáját s az oroszok által inszenált politikai gyilkosságokat sorolja fel annak a megállapításával, hogy a sarajevói merényletet is kétségtelenül az orosz diplomácia tudtával készítették elő.

Szófia, szeptember 22. Vaskov dr. egy cikke azt mondja, hogy hihetetlen Savinszki szófiái orosz követ vakmerősége, aki a bolgár ellenzéket és a sajtót a kormány és az uralkodó ellen izgatja és azokat hazaárulásra akarja bírni. A követ a csöcselékkel forradalmat és ennek segítségével államsínyt akar előidézni. De ne feledje, hogy Bulgária nem Szerbia és hogy arcátlansága nem marad büntetlen.

Egy másik cikk az orosz diplomáciának a bolgár hálátlanságról szóló szemrehányásá-

val foglalkozik és azt kérdi, talán azért mondják hálátlannak Bulgáriát, hogy a balkáni szerződést gazul eláruló Szerbiát most nem segíti és nem engedi meg az orosz csapatok partraszállását, tudva, hogy ez Bulgária függetlenségének végét jelentené. — Az dlnok Oroszországgal szemben Bulgária nem tartozik hálával.

Forradalom és kolera Uj-Szerbiában

Szófia, szeptember 22. (Magyar Távirati Iroda.)

Uj-Szerbiában a zavargások egyre fokozódnak. A fölkelők a Nis—Saloniki-i vonalon a Smokovica melletti nagy hidat levegőbe röpitették. Smokovicánál azután a fölkelők és a szerb csapatok között összeütközésre került a sor, amely a szerb csapatok megfutamodásával végződött.

Bécs, szeptember 22. A Südslawische Korrespondenz jelenti:

Szerbiában a kolera folyton terjed. — A helyzet mind rosszabbra fordul. Egyre hangosabb vádak hallatszanak a Pasics-kormány és a dinasztia ellen.

Olaszország mellettünk

Milano, szeptember 22. (Magyar Távirati Iroda.)

Az „Avanti” tudósítója beszélgetést folytatott egy miniszterrel, aki Olaszország politikájáról tett nyilatkozatai során azt a kijelentést tette, hogy a hármasszövetség felbontásáról szó sem lehet s hogy Olaszország csakis Ausztria-Magyarország javára léphetne ki eddigi semlegességéből.

A debreceni segítő-akció

A sebesült katonákért.

A Vörös Kereszt Egyesület debreceni fiókjá részére újabb a következő adományok folytak be a Debreceni Első Takarékpénztárhoz:

Özv. dr. Tihanyiné 2, Sperna István 1, Káposztás János 10, N. N. 1, Major Agnes 1, Olvashatatlan 1, Tafler Ignác 10, Rosinger Lajos 30, Rosinger József 40, Gyémánt Samu 20, Ernst Vilmosné 20, Ernst Imre 10, Grosz Ignác 3, Geiger Emil 10, Kelen Jenő 5, Thurzó Béla 5, Mátha Sándor 1, Csengeri Imre 1, Zih Géza 4, Szedlák Rezső 2, B. E. 2, Bernardin Jolán 1, Gáspár Géza 3, Keller Mór 1, N. N. 2, Markovics Gizella 3, Milek Dezső 3, Olvashatatlan 2, Halmos 1, Galamb Sándor 1, Olvashatatlan 2, Somogyi Marianna 1, Zelenka Ilus 1, dr. Hegedüs Jenő 2, Emerich Zsigmond 5, Ritter Ignác 5, Rosenberg Emil 2, Polgári József 25, özv. Suhajda Józsefné 10, Szilágyi Ferenc 5, Leszkay Ferenc 10, Nagy Imre 5, Sebes János 1, Grün Erzi 1, Cs. Szüts Etelka 2, Hunyadi Ilonka 1, Frank Irma 1, Vilmányi Imre 2, N. N. 1, özv. Szabó Péterné 2, N. N. 2, Békés Lajos 50, Kupferstein Mariska 1, Matula Ilonka 1, Szegő Dani 10, Kovács Etelka 2, Koskovits József 2, Weinstein József 1, Burai Rózsika 1, Halász Nándor 2, N. N. 2.50, Fekete Jakabné 1, Antalffy József 1, Bernát Juliska 1, Balás és Goldmann 1, Téglagyári munkások összesen 3.40. Összesen 363.90 kor. — Ehez hozzáadva az eddigi gyűjtés eredményét: 14,285 korona 09 fillért, a gyűjtés eredménye összesen 14,648 korona 99 fillér.

A katonák családjaiért.

A katonák családtagjainak segélyezésére újabb adakoztak: Wilhelms Emil 10,

Szentesy Ferenc 5, Sexty Emil 5, dr. Kernhoffer J. 5, Szentiványi Tibor 2, Gaszner Imre 2, Reimann Márton 2, Acs Sándor 10, Erdődy Lajos 50, Zoltán Ödön 20, Fejér és Ritter 50, Igyártó Sándor 20, Törs és Ormai 20, Magyar fém- és lámpaárugyár 10, Kiss és társa 10, Pick Nándor 10, Földváry Mór 10, Csapos János 30, Dihen János 10, Horváth János 10, Molnár Gyula 10, Vértessy Ferenc 30, Első debreceni mézshomokkő téglagyár r.-t. 10, Békési Albert 5, Kepes Miklós 3, Varga Lajos 2, Székely Artur 2, Sepsy K. 2, Tacsur Mária 1, Németh Ilona 1, Gönczy Sándor 1, Bayer Böske 1, Szilágyi Jenő 5, Csabai Artur 3.50, Décsi Henrik 2.50, Dominke Ernőné 2, Nagy Irma 1, Frenkel Erzsébet 1, Révész Sándor 1, Püspöki Lajos 3, Poroszlai Károly 2, Debreczeny Sándor 1, Törös Mihályné 1, N. N. 1, Nagy András 1, Venyige Ferenc 1, Karikó Sándor 1, Sipos Bálintné 1, Berényi Lajosné 2, Szabó Bálintné 1, Takács Bálintné 2, özv. Márkus Mihályné 3, Békés Gyula 1, Fekete Gyula 1, Radó Józsefné 5, Kovács Sándorné 2, Olvashatatlan 2, Nagy Ferencné 2, özv. Hatvany Istvánné 1, Nagy Sándorné 1, Tisza János 1, Hegedüs Jánosné 2, Kuthy Béláné 2, Olvashatatlan 1.10, Pap Józsefné 2, Víz József 2, Lenky Péterné 1, N. N. 2, Killer Nándorné 2, Pálffy József 1, Lovas Imre 5, id. Ekli Imre 1, Ekli Imréné 1, Cserbe Istvánné 1, özv. Vértessy Andrásné 1, Toldi Józsefné 1, özv. Varga Istvánné 1, Annyok Károly 2, Nánásy Imréné 2, Eckhardt György 4, Molnár Istvánné 1, Mándy Zoly 2, Illyés János 1, Buron Istvánné 1, Buron Gyula 1, Lovász Gáborné 1, Antal György 1, Tóth Ferencné 1, Sándor Erzsike 1, özv. Simon Mihályné 2, Kenyeres György 1, Márton Lajos 10, Tóth Péter 1, Horváth Mihály 2, Dalmi Károly 1, Matkó Ferenc 1, Uri Lajos 1, Gyaku Jánosné 2, Kanca Sándor 1, Kovács Sándorné 1, Kiss Ferencné 2 kor.

Aranyat vasért.

A segítő bizottság kéri mindazokat, akik az „Aranyért vasat” mozgalom céljaira adományozni szivesek voltak, jelentkezzenek a vasgyűrűk átvétele végett.

A katonák családtagjainak segélyezésére a következők adományoztak arany- és ezüst tárgyakat: Somogyi Etelka 1 arany gyűrű, 1 ezüst lánc, Somogyi Mariska 1 arany gyűrű, Prelovsky Gizi 1 arany szív, 1 pár fülbevaló, Prelovsky Ily 1 ezüst lánc, 2 érme, 1 zsuzsu, Kantzler Mafgit 2 arany fülbevaló, Kerékgyártó Bálintné - arany karikagyűrű, Fülöp László 1 ezüst óra, Löwinger Lázárné 6 ezüst villa, Kubek Erzsébet 1 arany gyűrű, 1 ezüst lánc, N. N. 1 arany gyűrű, Szathmáry Károly 1 arany gyűrű, Pereginy Juci arany törmelék, Markaly Olly 1 ezüst óra, Benes Károly 1 ezüst lánc, Pintér Mariska 1 arany gyűrű, Reich Antalné 1 arany gyűrű, Reich Irén 1 arany gyűrű, Fodor Lily 1 arany gyűrű, 1 ezüst kanál, Fodor Erzi 1 arany gyűrű, 1 ezüst kanál, N. N. 1 ezüst karperec, 1 ezüst lánc, Karsay Böske 1 ezüst lánc, ifj. Kula György 1 arany gyűrű, Sáfár Sándor 1 ezüst lánc, özv. Bay Józsefné 1 ezüst kanál, Schobert Anna 1 arany gyűrű, Magdor Mariska 1 arany gyűrű, Kovács Juliska 1 arany gyűrű, Kertész István 1 arany gyűrű, Markbreit Erzi 1 arany medaillon, 1 ezüst zsuzsu, Kövesdy Lajos 1 arany lánc.

Az új katonai kórházak.

A miniszterelnökség sajtóosztálya közli: A kórházak felállítására, valamint berendezési tárgyakra stb. a vonatkozó felajánlások a testületek és magánosok nemes aldozatközsége folytán oly nagy arányban érkeznek, hogy a felajánlások elintézése, a tárgyak átvétele stb. a dolog természeténél fogva késedelmet szenved, amely körülményre az ajánlattevők figyelme ezuton felhívatik.

Szt. Lukács-
fürdői **Kristály** forrás **ásványvíz**

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KÖZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

Debreczen védekezése a kolera ellen

Járványkórház az ispotályi iskolában

A város egészségügyi bizottsága ma rendkívül népes ülést tartott, amelyen a katonaság képviselőjében Csejdy Gábor dr. főorvos jelent meg. A bizottság a föllépett koleraesetek s a háborus állapot folytán fenyegető kolera-veszedelem ellen teendő intézkedések fölött tárgyalt s minden tekintetben helyeselte Tüdő Kálmán dr. főorvos előrelátó intézkedéseit.

A főorvos elsősorban arra való hivatkozással, hogy a harcér felől mind több kolera-geragyanus beteget fognak hozni, javasolja, hogy a meglevő és már megnyitott járványkórház mellett megnyissák és berendezzék az ispotálylapi iskolát, amely azért alkalmas járványkórháznak, mert vízvezetékekkel és csatornával el van látva, modern épület, amely könnyen és teljes biztossággal dezinficiálható, a külvilágtól teljesen elzárható és 85, esetleg 100 ágygyal is felszerelhető. Csúpan pszihikai okai vannak a lakosság aggodalmának, de reális oka nincs, mert a kolera bakteriumai csak szilárd anyagokhoz tapad s így az a levegőben nem terjed. A katonaság jelentése szerint sok a vérhas s még több jön. A koleras betegek száma is növekedni fog, úgy, hogy még ez a száz ágy sem lesz elég. A polgármester által szóba hozott gazdasági ismétlő iskolát csak másodsorban, a Ghillányi-laktanyát pedig egyáltalán nem tartja megfelelőnek.

K. Tóth Kálmán a református egyház, az iskolaszék megbízásából kéri, hogy ne helyezzék a járványkórházat az ispotályra, mert az iskola közel van sűrűn lakott és látogatott helyekhez s ha a járványkórházat oda helyezik, évekig vonakodni fognak a szülők gyermekeiket oda járatni.

Somogyi Zoltán dr. nem látja ez aggodalmak alaposágát, mert hiszen az épület a kerítéssel teljesen izolált, sőt őrséggel még jobban izolálható.

Ugyanez állásponton volt Gáspár Géza dr. is, K. Szalay Béla dr., Aczél Géza főmérnök, míg Rostás István főkapitány a járványkórház sürgős megnyitását és felszerelését javasolja.

A bizottság el is fogadta a főorvos javaslatát és azt a sürgős végrehajtás elrendelése végett a polgármesterhez átteszi.

Tóth Emil dr. tanácsnok és Tüdő Kálmán dr. főorvos javasolják, hogy a bizottság alakuljon át járványbizottsággá, hogy ne csak véleményezze, de végrehajtási és intézkedési joga is legyen.

Rostás István és Gáspár Géza dr. korainak tartják ennek kimondását, mert ezzel kimondanák, hogy járvány van és ez nyugtalanságot keltene.

Csejdy Gábor dr. főorvos helyesnek tartja a járványbizottsággá való átalakulást kimondását, mert így az intézkedések gyorsabbak lehetnek. A katonai utasítás is azt mondja, hogy ha egyetlen eseten teljes bizonyossággal megállapított az ázsiai kolera, akkor járványnak kell minősíteni, mert a kolera olyan betegség, amely máról holnapra rohamosan terjedhet el. Bejelentette ezután, hogy a piarista gimnáziumból a járványkórházba vitt beteg katona ázsiai kolera-ban meghalt. A katona Kosztyik Iván gali-

ciai gyalogezredből való katona. Szeptember 1-én került Szabadkára egy Vörös Kereszt-kórházba, ahol sebe 14 nap alatt meggyógyult. Ezért 14-én mint gyógyultat el is bocsátották. Az nincs megállapítva, hogy a vonaton lett-e rosszul és azért szállították-e le, elég az, hogy a piarista kórházba került. — Először csak a torok szárazságáról és általános rosszullétről panaszkodott és csak napok múlva jelentkeztek rajta a kolera tünetei, amikor a járványkórházba került s meghalt. Bélrészzeit azonnal felküldték Bécsbe, ahol megállapították az ázsiai koleraét.

Néhány kisebb jelentőségű kérdés után tárgyalta a bizottság Forbinek Aurél gyógyszerész kérvényét a Péterfia-utcán egy új gyógyszerár nyithatása iránt. A bizottság a főorvossal egyetemben nem javasolja az engedély kiadását.

Kelet-Galicia kiürítése haditerveink szerint történt

Egy drohobyci bányatulajdonos elbeszélése

Lemberg kiürítésekor azok, akik mindenáron rosszat akartak volna kimagyarázni Galicia egyes helységeinek kiürítéséről, borzasztó dolgokat magyaráztak ki a galiciai kiürítések kapcsán. Pedig egyáltalán nem volt igazuk s hogy mennyire a hadvezetőség tervébe illeszkedő s előre kiszámított dolog volt ez, bizonyítja egy galiciai petróleumgyáros elbeszélése, amelyet alább közlünk s amely szerint már három héttel ezelőtt, mikor még orosz hadakról a láthatáron sem volt szó, elrendelték a kiürítést, ami a legnagyobb rendben folyt le. A galiciai petróleumbányatulajdonos, Hirschfelder Jákob ezeket mondta el egy újságíró előtt:

— A drohobyci vidékek három héttel ezelőtt kezdtek meg a kiürítést. Szó sem volt akkor oroszokról. Nap-nap után, végtelen meneteket vonultak el az utcákon, ladás, batyus népség, menekülő családok. Már akkor kihirdették, hogy mindenki hagyja el a falut, szedje össze, amit menteni akar és távozzék. Naponta öt-hatezer ember vonult el a lakásom előtt, felejtethetlen, különös látomásképpen.

— Az egész galiciai kiürítést egy érdekes dolog jellemezte, a rengeteg gyerek. — Kelet-Galiciában minden házaspárnak 8–10 gyermeke van, elképzelhető, micsoda gyereksereg vonult el a felnőttekkel. Cipelték a cókókat, kapaszkodtak az ekhős szekerek saroglyáiba, zsvalyogtak és hemperegtek a sárban. Drohobyc már szinte teljesen kiürült, amikor a hatóságok is megmozdultak. Egy péntek reggel láttam, ahogy a törvényszéki épületből szekerekre pakkolják az iratokokat és indulnak vele. Olyan pontossággal és nyugalommal ment az elvonulás, hogy még a kétfejű sasokat is leemelték az épület homlokzatáról, gondosan becsomagolták a pléh, meg vasmadarakat, úgy mentek el. — Még aznap délelőtt teljesen kiürült Drohobyc is. Az ottani lakosság csaknem teljesen zsidó, hát mind rajta volt, hogy estig megállhasson és szombaton ne kelljen utaznia. Az osztrák-magyar katonaság mindenütt ott volt, utbaigazitott, dirigált, a legnagyobb nyugalommal ment minden.

— Mi a petróleumforrásoknál megtettük a szükséges biztosító intézkedéseket. Egész nap ezzel dolgoztunk, úgy, hogy már nem lehetett mennünk, ránk köszöntött az este. A források körül természetesen óriási a gázillanás, a naftagázok pedig rendkívül gyúlékonyak. Most is sokat gondolok arra, mi lesz, ha a források körül harc támad, egy srappell elég arra, hogy óriási területet lobbanjanak lángra. Amennyire lehetett, mi mindenre gondoltunk, így jött el a szombat a néptelen vidékre, a lezárt naftaforrások fölé.

— Sehol egy lelket nem láttunk, vége volt a menekülők óriási, végtelen folyamának. Fölpakkoltunk a kocsi, ott hagytuk mindenünket és indultunk. A hosszú uton rengeteg helmi volt elszórva, párnák, szakajtók, buteroncok. És az egész ut csupa szalma volt, pedig a menekülőknél nem láttunk szalmát. Amikor messze jártunk a falutól, távcsövön láttam, hogy lovasság vonul át a falun. Magyar huszárok voltak. Orosz katonát mi nem láttunk, sem a menekülőket.

— Most itt maradunk, bevárni a végét. Persze, nem tudjuk, mikor kerülünk haza, hogyan találjuk a kőolaj forrásokat, kapunk-e kárpótlást s hogy egyáltalán találunk-e valami értéket még, ha visszajutunk. De Galiciában sok olyan milliomos család volt, akiknek a kőolajforrások adták a pénzt, értéket és a kik most teljesen osztoznak a mi sorsunkban. Ez az állapot azonban csak ideiglenes, mert meg vagyunk szentül győződve, hogy igen hamarosan visszatérhetünk elhagyott tűzhegyeinkhez, amelynek környékét most hadműveleteink sikere szempontjából kellett csupán kiüríteni.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYRÁZ-TÉR — TELEFON 12-51.

Szordán — Csütörtökön — Pénteken
szeptember hó 23-án, 24-én, 25-én

DUPLA MŰSOR! RENDES ÁRI!

Kizárólagos joggal.

!! Csak itt látható !!

A VÖRÖS KERESZT
MENTÉS KÖZBEN.

Aktuális mozgófénykép, mely fel-
öleli a humanus intézmény
minden mozzanatát.

HÁBORUS HIRADÓ

Ujabb mozgófénykép felvételek.
!! Rendkívül bő tartalommal !!

A CSODA

Életkép 2 felfonásban.

IFJUKORI BOTLÁS

Társadalmi dráma 2 felvonásban.

Duci bácsi és a feministák.

A köhögés elleni szer.

Kacagató.

Váratlan jutalom.

Bohózát.

Előadások este 6 órától éjjel 12 óráig.
Rendes helyárak. Folytatólagos bemenet.

HIREK

Magyar hussár dicséreti

Huj, huj! Előre! Orosz legelőre
nyalka huszár, vörös ördög,
Amerre rohantok, dübörögnek a hantok
és minden orosz lesöpörtök.

Minden orosznek — fűszálnyi gonosznak —
képped a, sáppad a cárja,
zord éjszaki szirtrül száll vérszagu hirül
vörös ördögök vérvacsorája.

Zsarnok orosz cár riadva poroszkál,
Carszkoje-Szelo mi árva;
... dalids, deli tisztok, de korán belevesztek
alattomos, éji hinárba ...

Almos orosz hölgy, ólmos orosz völgy
borzad a vésteli szóra:
... amerre dübörögött a vörös ördög,
ütött a muzsikkak az óra ...

Óra, utolsó, szörnyű koporsó,
drága az egyheti Lemberg;
... vörös ördögök öltek, huj, huj! ötödöltek
s vacsoráztak százezer embert ...

Retten az ellen, nem tudta, ki ellen
szállt, csataveszteni, sikra;
ugy kérdi, eseten, az ördögi szemben
mely láng az az isteni szikra?

Szikra, lobogj csak! Paripája dobog csak
ördögi, szittya vitéznek!
Hadur ma halált oszt's egy kései táltost
babonás riadóra igéz meg.

Szállj szava büszkén, réghunyt tüzek üszkén
gyuljon a vérszinű máglya,
s a Visztula partján, szittya vitez kardján
szikrázzon a Fény a világra!

Huj, huj! Előre! Orosz legelőre
rettenetes vörös ördög!
Amerre rohantok, szabadulnak a hantok,
mert minden orosz lesöpörtök.

Szegedi István.

— **Augusztia főhercegnő az orosz foglyokhoz.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Augusztia főhercegnő ma délután meglátogatta XVI. helyőrségi kórház betegeit. Ebben a kórházban számos orosz hadifoglyot is ápolnak, ugyanolyan gyöngédséggel, amilyenben a mi katonáinknak van részük s a foglyok ma tapasztalhatták, hogy nálunk a legfelsőbb körökben sem tesznek különbséget sebesültek és sebesültek között. — Augusztia főhercegnő megszólította az orosz hadifoglyokat, bátorította, vigasztalta őket és szívtartóan megindította az orosz sebesülteket, akik elmondták, hogy mindnyájuk számára felejthetetlen nap marad a mai, amikor az uralkodó család tagja az elengedhetetlen foglyok iránt érdeklődött.

— **Versenyárgyalás.** A mezőhegyesi m. kir. állami ménésintézet az 1915—17 évek folyamán levágás, elhullás folytán származandó összes nyers bőrök eladása tárgyában 1914. október hó 27-én ajánlati versenyárgyalást tart. A pályázni óhajtok a részletes föltételeket megtekinthetik a debreceni kereskedelmi- és iparkamaránál.

— **Tankönyvek** féláron Harmathynál.

— **Shrapnel a mise közben.** Az elmúlt hét háborus krónikájához tartozik Matkovics Solan ferencendi atya tragikus halála, amely a legutóbbi szerb betörésnek egyik szomorú epizódja volt. Matkovics atya a zimonyi templomban éppen misét mondott, amikor az ellenség shrapnelje becsapott a templomba és megölte a szerzetest. A tragikus véget ért papot a magyar hatóságok képviselőinek és óriási közönségnek részvéte mellett temették el. (Bud. Tud.)

— **A Vörös Kereszt mentés közben,** mozgófénykép, kizárólag csak az Uránia mozgósínházban látható a dupla műsor keretében szerdán, csütörtökön, pénteken rendes hely-
árak mellett.

— **A Népiroda munkáskövetési osztályánál** szeptember hó 22-én volt:

Munkáskínálat: Asztalos 56, ács 21, bád-
dogos 12, borbély 6, betonos -, cipész és csiz-
madia 53, cukrász 1, dajka 4, elektrotechnikus
1, fémestergályos 2, fűszeres 4, földmunkás
8, gazdasági munkavezető 17, gépész 51, gép-
lakatos 8, gyári munkás 89, kazánfűtő 17,
kályhás 1, kefékötő 9, kárpitos 5, kovács 28,
kerékgyártó 18, kőműves 81, könyvkötő 1,
könyvnyomdász 9, kereskedő 5, kocsis 6, ker-
tész 1, lakatos 56, mázólo 10, mészáros 3,
mindenes 14, molnár 4, mezei munkás 295,
mezőgazdasági cseléd 20, napszámos 25, nap-
számos 129, papucsos 2, palafedő 1, pincér
2, rajzoló 4, reszelővágó 1, ruhafestő 1, sütő
1, magyarszabó 7, németyszabó 43, szobafestő
9, szijgyártó 1, szerelő 17, szakácsnő 7, ház-
mester 2, üzleti alkalmazott 37, varrónő 12.
Összesen 1184.

Munkáskereslet: Raktárba 200, kovács
6, mezőgazdasági munkásnő 10, kocsis 37,
kondás 1, béres 6, gulyás 1, szabó tanonc 1,
csizmadia tanonc 1, csizmadia segéd 7, ci-
pész segéd 21, borbély 2, kerékgyártó 4, min-
denes 4, szakácsnő 1, uradalmi kertész 1, be-
járónő 1, inas 1, hetes 1. Összesen 309.

— **Háborus híradó,** aktuális mozgófény-
képek, kizárólag az Uránia mozgósínházban
látható szerdán, csütörtökön, pénteken a
nagyaszabású műsor keretében, rendes hely-
árak mellett.

— **A német tábori postákkal is portómen-
tes a levelezés.** A kereskedelemügyi m. kir.
miniszter értesíti a közönséget, hogy azok a
közönséges levelek (egyenként 100 gr. súlyig)
és tábori postai levelezőlapok, valamint a
magánipar által előállított levelezőlapok, a
melyek a cs. és kir. tábori postahivatalok köz-
vetítésével portómentesek, ugyanazt a ked-
vezményt élvezik a német császári tábori
postahivatalokhoz és azoktól való forgalom-
ban is. Nyomtatványok és áruminták a német
császári tábori postahivatalokhoz szintén
csak bérmentesítve küldhetők.

— **Okvetlen nézze meg az Uránia hábo-
rus műsorát.** Rendkívül szenzációs.

URANUS

Korona-
Passage Telefon
3-28.

Szerdán — Csütörtökön — Pénteken
Szeptember hó 23-án, 24-én, 25-én

Az elüszött királyfi

Főúri dráma 3 felvonásban.

Azonkívül a nagystilű kísérő műsor.

Előadások este 6 órától éjjel 12
óráig folytatódólag bemenettel.

Egységes helyárak: Páholy 4 személyre 25K
50 fillér. Zsölyve, zártszék 50 fillér. I. hely 30 fillér.
II. hely 20 fillér.

SZOMBATON — VASÁRNAP

UJ MŰSOR!!!

A Debreceni Független Ujság
telefon száma:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Hölgyeim!

Csinos uri fiu egy tisz-
tesseges szép uri hölgy
ismeretségét keresi. Le-
velet „Kellemes szóra-
kozás” jellegre a kiadó-
hivatalba kér.

Tisztességes,
megbízható takarítónő
azonnal felvétetik. Csapó-
utca 4. Emeleten balra.

A DEUTSCH-
üzletekben tescheni vaj,
Andrássy vaj, irós vaj és
gyenge vajas liptói túró
mindennap kapható.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási
raktára J. INDENFELD J.
JENO fűszer- és gyarmat-
áru nagykereskedésében
pénzügyi palota. Telefon
79. sz.

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen
felírással kaphatók a ki-
adóhivatalban.

Szónvignetta
ezrenként olcsón kap-
ható Piac-utca 49. szám
alatt.

Kiadó
azonnal 3 szoba, konyha
stb. -ből álló lakás fürdő-
szobával — igen modern
— butorozva vagy a
nélkül. Piac-utca 77.
Keresztépület, II.

Zománc
cím tábla megrendelhető
Hoffman és Kronovitz
cégnél Piac-u. 49.

Kapucédulák
bármilyen felírással kap-
hatók a kiadóban

2-3

iskolai tanulót

teljes ellátásra (kóser
koszt) elfogad özv.
Klein Dávidné, Arany
János-utca 16. szám.

Lapkihordók

magas jutalék mellett je-
lentkezzenek Piac-utca
49. sz. II. udvar, I. em.
reggel 9 órától.

KIADÓ gargon- lakás.

Az Egyház-tér 8.
sz. a házban két
utcai szoba, kapu
alatti külön bejá-
ráttal, butorozva
vagy frissen no-
vember elsejére
kiadó. Továbbá
kiadó egy kettő-
börpince is. Ér-
tekezhetni ugyan-
ott Gáll Vilmos
bir. végrehajtónál.

THIERRY A. gyógyszerész

Egyedül
valódi

Centifoliakenőcse

Legbiztosabb hatású a legrégibb, rákszerű sebnél, da-
ganatok, sérülések, gyuladások, zuzódások, karbunku-
lusnál, idegen testek eltávolításánál; megakadályoz vér-
mérgezését és operációt feleslegessé tesz. Egy téglát K
1:80 freo levéljével küld naponta 2-szer előrehizetés-
sel Thierry A. Orangul gyógyszerészre Pregrada,
Rohitsch mellett, Török József gyógyszerészre, Thal-
mayer és Seitz, Hochmeister Utódai Budapest és
minden nagyobb gyógyszerészre az országban.

1921—1914. sz.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa köz-
hírré teszi, miszerint a város házipénztára
és az általa kezelt alapok és alapítványok-
nak 1915. évi költségelőirányzata elkészült
s az az 1886. XXI. t.-c. 17. §-a rendelkezésé-
hez képest a városi számvédelemnél (város-
háza I. emelet, 9. sz. ajtó) a **f. évi szeptem-
ber hó 20-ik napjától kezdődőleg
15 napi közzemlére kitétetett.**

Erről a város adósz. lakosságát azzal
értesíti, hogy a költségvetés az említett he-
lyen a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1-ig)
megtekinthető s arra a hivatkozott törvény-
szakasz szerint egyes adózók észrevételeket
tehetnek s észrevételeiket a legközelebb
megtartandó törvényhatósági bizottsági köz-
gyűlést megelőzőleg 5 nappal a városi ta-
nácshoz beadhatják.

Debreczen, 1914 szeptember 19.

A városi tanács.

Intézeti fehérneműek fiúk és leányok részére

ingek — nadrágok — zsebkendők
kötények — asztalneműek — paplanok
matracok

Donogán és Somossynál

DEBRECZEN, Kistemplombazár